

КОРУПЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ ЯК ЗАГРОЗА АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ

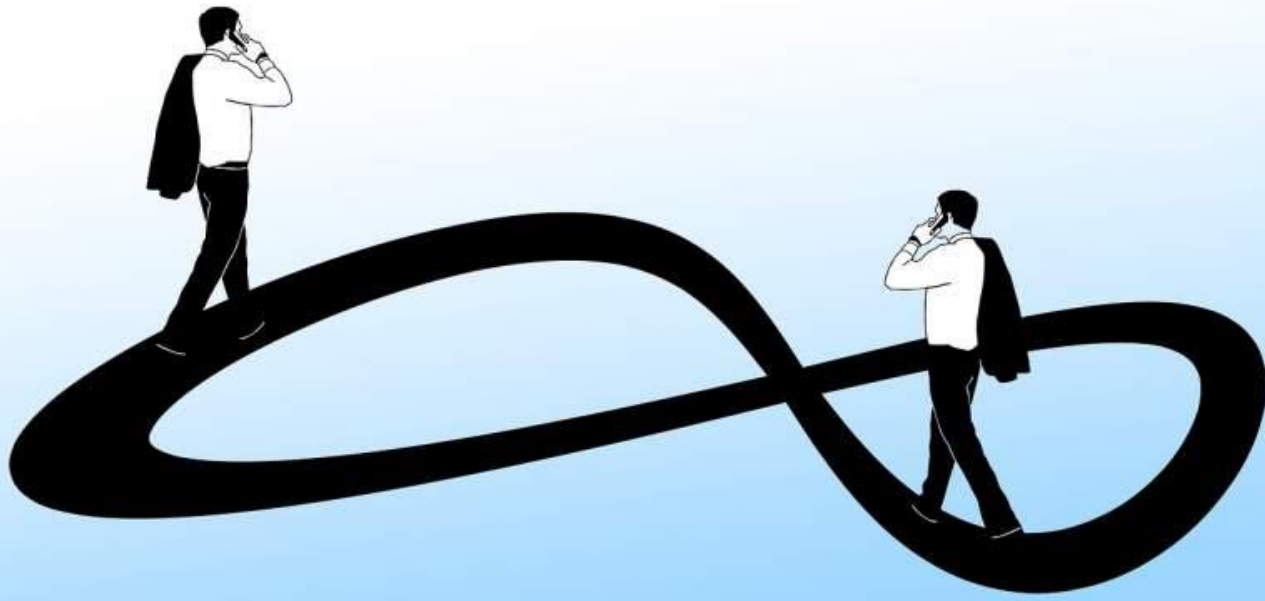
Даценко Д. В.

Корупція відноситься до числа найбільш серйозних проблем глобального характеру, що загрожують соціально економічному та політичному розвитку країни.

Корупція в освіті є небезпечною, адже громадяни, які беруть участь у цьому процесі звикають з дитинства до прийнятності корупційних дій. В результаті цього автоматично складається сприятливе підґрунтя для подальшого корупційного свавілля і деградації моральних норм суспільства.

Проте парадокс у тому, що тільки через освіту, в принципі, можна зупинити розростання корупції в суспільстві, зменшивши при цьому її небезпеку

У наукових публікаціях корупція розглядається як багатоаспектне соціальне явище, що є:

— своєрідним відображенням політичних, економічних, ідеологічних та інших соціальних явищ і процесів, які мають місце у суспільстві та державі, і є результатом недосконалого функціонування державних та суспільних інститутів, закономірною реакцією членів суспільства на вади суспільного розвитку;

— психологічним явищем, пов'язаним із внутрішнім світом чиновників, які переходять межу моральності на деякий час або залишаються за цією межею назавжди;

— певною системою, особливою інфраструктурою повсякденних взаємовідносин, до якої входять представники всіх органів влади, правоохоронних і контролюючих органів, політичні діячі, керівники підприємств та організацій.

Проаналізувавши найпопулярніші схеми прояву корупційних діянь в освіті,
можна виділити такі групи:

- хабарі та "благодійні внески" при вступі та при прийомі до ВНЗ;
- "подяка" при поселенні в гуртожиток;
- грошова винагорода задля позитивних оцінок на сесії;
- протекціонізм при призначенні на посаду (професорсько-викладацький склад, адміністративні посади);
- купівля дипломів різних ступенів або нечесне їх отримання під час псевдо дистанційній/заочній формі навчання;
- невиправдане визнання дипломів чи ступенів міжнародного зразка;
- плагіат чи псевдоавторство;
- маніпулювання даними при розподілі місць державного замовлення.

Головною ознакою поширеності корупції в системі вищої освіти є результати різноманітних опитувань незалежних центрів, що оцінюють рівень та прояв корупції.

Як свідчить практика, незважаючи на те, що більшість українців виказують нетолерантність до корупції, значна їх частина готова дати хабаря задля сприятливого вирішення певних питань. Тому першочерговим етапом є зміна ставлення до корупції на різних рівнях:

Перший рівень — державний. Проблема корупції на рівні держави вже давно всім відома, проте ефективних мір з протидії та усунення цього явища ще не визначено. Першої модернізації має зазнати нормативно-правова база. Другий етап має торкнутися збільшення прозорості управління фінансовими потоками.

Другий рівень — це рівень вищих навчальних закладів. Для оцінки рівня корупції в кожному ВНЗ має проводитися опитування щодо здійснення корупційних дій в конкретному навчальному закладі, опрацьовані результати опитування мають на меті оцінити наявність проблеми та її рівень; у подальшому спираючись на результати опитувань має бути складена програма з усунення виявлених порушень.

Найвний стан рівня корупції зумовлений дією факторів, що мають різне спрямування. Проте економічні фактори сприяння корупції мають більшу вагомість при мотивації особи до здійснення корупційних дій, адже саме вони мають безпосередній вплив на зміну добробуту громадянина.

Корупція – це...

...коли конкурс на проект фонтану виграє сестра голови конкурсної комісії

*Порушення, пов'язані з корупцією.

Корупція – це...

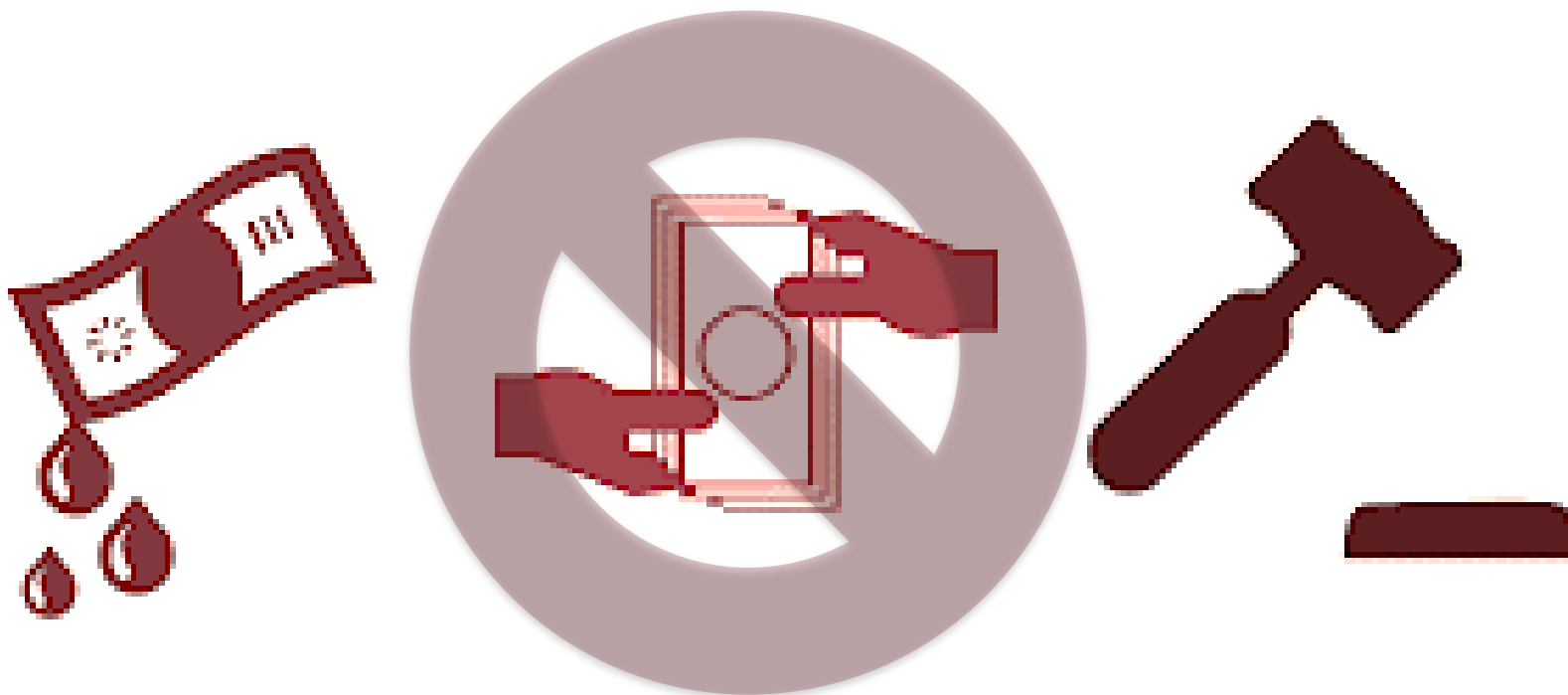

...коли директор державного підприємства не декларує куплену під час перебування на посаді дорожку автівку

Окрім очевидних наслідків таких, як зменшення якості освіти та трудової привабливості студента, корупція несе в собі більш катастрофічні, що мають негативний вплив на економічне зростання в країні. Адже кваліфіковані кадри — це запорука якісного розвитку, а витрати на освіту — це інвестиції в майбутнє. Корупція ж позбавляє цього.

Дякую за увагу!

Список рекомендованої літератури:

1. Прохоренко О. Корупція по-українськи: монографія / О. Прохоренко. — К.: НАДУ, 2005. — 456 с.
2. Ararat L. Osipian / Research in Comparative and International Education. — Vol. 2. — Number 4. — 2007 // Corruption in Higher Education: conceptual approaches and measurement techniques. — P. 313—332 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.2304/rcie.2007.2.4.313>
3. Дослідження в рамках проекту "Боротьба з корупцією в Україні" — спільної ініціативи Міністерства юстиції Канади та Міністерства юстиції України "Гендерні аспекти корупції у вищій освіті" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nazk.gov.ua>
4. Дані Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua/>
5. Складено на основі даних міжнародної організації боротьби з корупцією Transparency International [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://tiukraine.org/>
6. Усик В. Проблеми реформування вищої освіти в Україні: погляд молодих вчених за умов військового конфлікту та суспільно-політичної кризи / В. Усик, А. Олексієнко // Модернізація управління національною економікою: зб. матеріалів IV Міжнар. наук. практ. конф., 25—26 листоп. 2016 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. Ун-т ім. В. Гетьмана" [та ін.] / Редкол.: І.Й. Малий (голова) [та ін.]. — К.: КНЕУ, 2016. — С. 287—291.

